

En lägesbild av användandet av geografisk information i Sverige
Resultat från delundersökningen Offentliga sektorn

Vart är användandet av
geografisk information och
GIS i Sverige på väg?

En lägesbild av användandet av geografisk information i Sverige

Hur ser användningen av geografisk information och geografisk informationsteknik ut i Sverige nu för tiden? Det tar ULI reda på – kanske med hjälp av just dig som privatperson eller den organisation du jobbar på – genom undersökningen *Lägesbild GI Sverige*.

ULI har sedan början av 1990-talet genomfört studier för att kartlägga användandet av geografisk information (GI) och geografisk informationsteknik (GIT) i Sverige. Den återkommande undersökningen är unik och syftar till att följa utvecklingen och identifiera behov och möjligheter för ökad användning och nytta av geografisk information. Den sjunde undersökningen i ordningen startade i slutet på 2007 och här presenteras dess innehåll samt utvalda resultat från den första delundersökningen.

Tidigare har en enkätundersökning, om hur organisationer arbetar med geografiska informationssystem (GIS) och geo-

grafiska data i sina verksamheter, genomförts med ungefär ett treårsintervall (finns presenterad i ULI-rapporten "Geografisk information i Sverige"). I denna omgång har undersökningen utökats och delats upp i fyra delar:

- Offentliga sektorn
- Privatpersoner
- Utbildningssektorn
- Kommersiella sektorn

Delundersökningen *Offentliga sektorn* genomfördes i slutet av 2007 och resultat från denna presenteras nedan. En rapport planeras vara klar i juni 2008.

Den delundersökning som riktar sig till offentlig sektor (exklusive utbildningssidan) genomfördes med en enkät i slutet av 2007. Utskicket gick till 443 organisationer – statliga myndigheter, kommuner och landsting – och svarsfrekvensen var ca 50 procent.

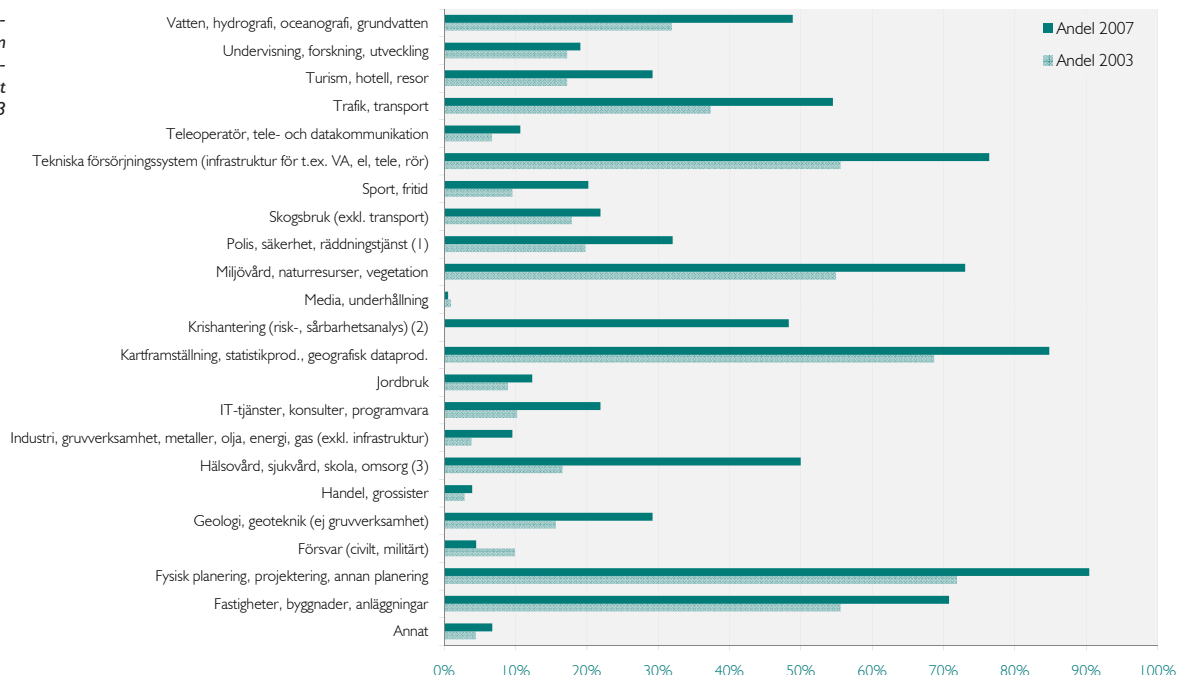
Det finns vissa svårigheter i att undersöka användningen av geografisk information, GIS och GIT i och med de varierande

definitionerna av dessa begrepp. Tekniken är också relativt ung och utvecklingen har gått snabbt framåt de senaste två decennierna, vilket har bidragit till att synen på GIS också har förändrats för många.

Breddad användning

Frågan "Inom vilka verksamhetsområden hanteras geografisk information i er organisation?" har återkommit i undersökningen genom åren. En jämförelse av resultatet av denna fråga i den här undersökningen med 2003 års svar visar att användningen av geografisk information har breddats. Fler organisationer an-

Andel organisationer som hanterar geografisk information inom olika verksamhetsområden. Stapeltdiagrammet jämför resultatet för offentlig sektor från år 2003 och år 2007.

1 = Uppdelad på två svarsalternativ 2007. "Polis, räddningstjänst, ambulans" (29%) och "Säkerhet (larm, övervakning)" (7%)

2 = Nytt svarsalternativ 2007

3 = Uppdelad på två svarsalternativ 2007. "Social- och hälsövård, sjukvård, epidemiologi" (26%) och "Skola/barnomsorg" (45%)

vänder nu geografisk information inom fler verksamhetsområden! Särskilt stor skillnad kan vi se inom området hälsovård, epidemiologi och skolförvaltning, där drygt 50 procent av organisationerna svarat att de använder geografisk information.

Fortsatt ökning för enkel GIS-användning

I enkäten som skickades ut 2007 finns, liksom i tidigare enkätundersökningar, frågor om antal personer som arbetar med geografisk information samt hur stor andel av dessa som arbetar med olika arbetsuppgifter. Vid jämförelse av procentuell andel som arbetar med olika arbetsuppgifter kopplat till geografisk information mellan år 2003 och 2007 framgår att andelen "enkel" GIS-användning har ökat. Mellan år 2000 och 2003 var denna ökning som störst. Mer än 50 procent av de som har uppgifter kopplade till geografisk information sysslar nu med "enkel" användning enligt undersökningen. Att det är denna kategori som fortsätter att öka i förhållande till andra uppgifter kopplat till GI inom offentlig sektor ligger helt i linje med den utveckling som vi de senaste åren sett med ökad användning av, och medvetenhet om, geografisk informationsteknik hos allmänheten.

Värt att notera är också att avancerad GIS-användning ser ut att utgöra en mindre andel år 2007 i jämförelse med år 2003.

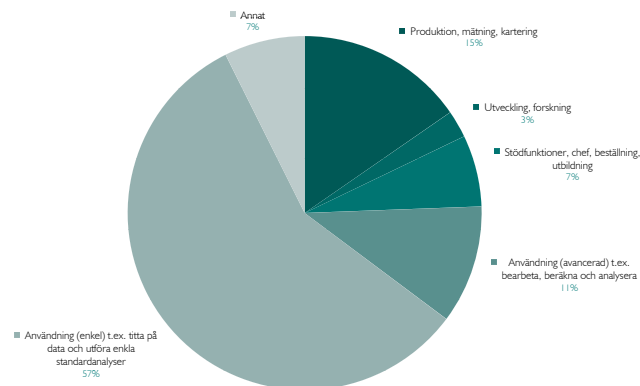
Det ligger dock en osäkerhet i dessa siffror som beror av hur informanterna definierar de olika arbetsuppgiftskategorierna. I och med att området utvecklas och geografisk informationsteknik blivit allt vanligare har definitionerna av framförallt enkel och avancerad användning troligen förändrats.

GIS används i så gott som alla organisationer

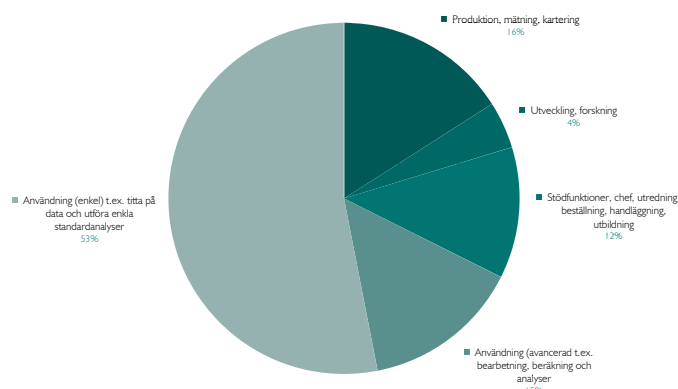
I 2003 års enkät svarade åtta procent av informanterna från den offentliga sektorn att de inte infört GIS i sin verksamhet. Enligt den nyligen genomförda enkätundersökningen är det bara en procent (av de som är användare av GI) som menar att de inte hanterar geografisk information digitalt (t ex i GIS). I de organisationer där GIS används kan det dock finnas ett eller flera verksamhetsområden där geografisk informationen inte hanteras i GIS.

Behov av ökad kompetens

Det finns ett tydligt behov av ökad kompetens i anslutning till området geografisk information. Av de organisationer som deltog i undersökningen svarade 90 procent att de ser ett behov av att höja kompetensen inom de närmaste tre åren. Inom avancerad användning ser flest organisationer ett kompetensbehov men spridningen är relativt stor mellan de olika kom-

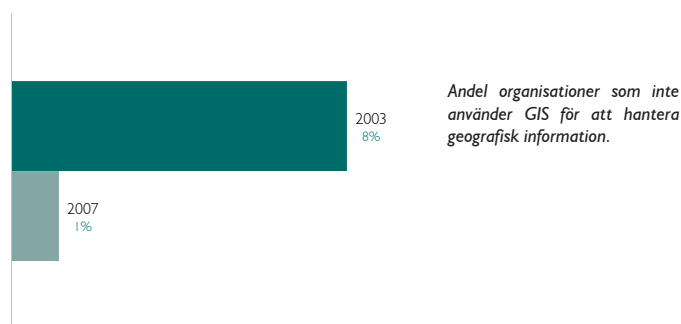

År 2007

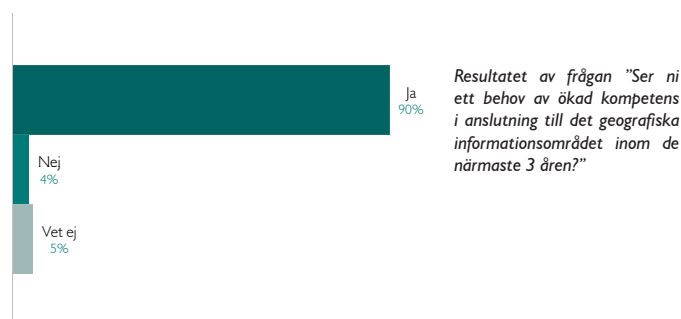

År 2003

Personer som arbetar med geografisk information procentuellt fördelade på olika arbetsuppgiftskategorier.

Andel organisationer som inte använder GIS för att hantera geografisk information.

Resultatet av frågan "Ser ni ett behov av ökad kompetens i anslutning till det geografiska informationsområdet inom de närmaste 3 åren?"

Översiktlig tidsplan

Offentliga sektorn

December 2007	Genomförande (enkät)
Vår 2008	Analys/presentation av resultat
Juni 2008	Rapport klar

Privatpersoner

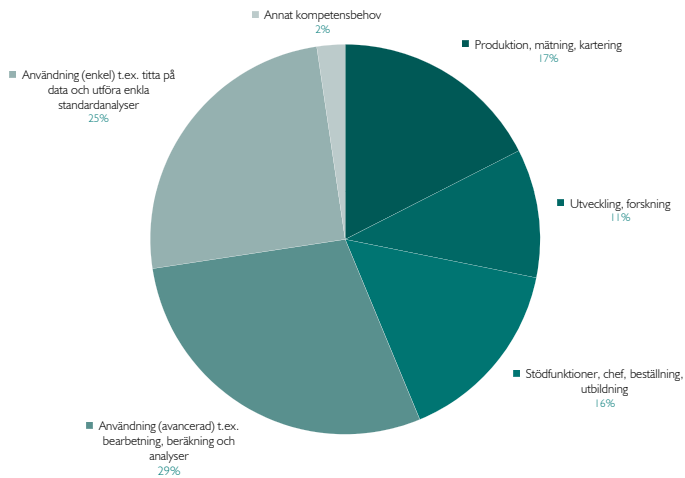
April/maj 2008	Genomförande (enkät/telefonintervjuer)
Höst 2008	Analys/presentation av resultat

Kommersiella sektorn

November 2008	Projektstart
2009	Genomförande och presentation av resultat

Utbildningssektorn

September 2008	Projektstart
2009	Genomförande och presentation av resultat

Andel av totala antalet informanter som ser ett kompetensbehov relaterat till geografisk information inom respektive arbetsuppgiftsområde.

petensområdena (se cirkeldiagrammet ovan). Enkäten innehöll också frågor om hur organisationerna planerar att täcka kompetensbehovet inom respektive arbetsuppgiftsområde – ifall de planerar att vidareutbilda befintlig personal, köpa tjänster, nyanställa eller något annat.

Publicering av rapport

En rapport om delundersökningen Offentliga sektorn publiceras sommaren 2008. Den kommer förutom mer information om ovanstående områden också att innehålla resultat från frågor kring bland annat GIS-strategier, dataåtkomst, internet-tjänster och standarder.

Fortsättningen av Lägesbild GI Sverige

Genomförandet av delundersökningarna som ingår i Lägesbild GI Sverige sker under 2008-2009. Resultaten från dessa kommer att kommuniceras successivt allteftersom de sammanställs.

Privatpersoners användning

Under senare år har marknaden för GIS haft en stor tillväxt på området tjänster för privatpersoner. Skälen till detta är framförallt den ökade användningen av internet och olika former av ny teknik. Idag säljs många mobiltelefoner med inbyggd GPS, tillhörande mjukvara och kartor. Tillgången till olika former av webbtjänster som t ex Google Earth, Eniro och Hitta.se har också ökat och de används idag av gemene man. Av denna

anledning riktar vi oss i den här omgången av undersökningen även gentemot privatpersoner för att få en heltäckande bild av branschens utveckling och framtid.

Syftet med delundersökningen *Privatpersoner* är att kartlägga privatpersoners användning av, och syn på, teknik och tjänster som bygger på GIS i någon form. Detta görs genom telefonintervjuer med ett urval av Sveriges befolkning (i åldrarna 16-75 år). Intervjuerna genomförs våren 2008.

Nordisk kartläggning

Inom den nordiska GI-organisationen GI Norden (där ULI och motsvarande nationella föreningar i de nordiska länderna är medlemmar) har ULIs undersökning inspirerat till ett arbete för att undersökningar genomförs i de övriga nordiska länderna för att få en helhetsbild av utvecklingen i Norden.

ULI identifierar behov inom området

Undersökningarna koordineras av ULI och är en viktig del i ULIs arbete med att följa utvecklingen och identifiera behov inom området. För utveckling och genomförande av undersökningarna samverkar ULI med olika intressenter. För att öka nyttan av undersökningarna tar ULI gärna emot idéer kring genomförande och spridning av resultaten! För mer information eller synpunkter, kontakta ULIs kansli.

